

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DOSAR NR. 25569/3/2008

DECIZIA CIVILĂ NR. 930

Ședința publică din data de 6 aprilie 2009

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE : EUGENIA ION

JUDECĂTOR : CRISTINA PETROVICI

JUDECĂTOR : MONICA NICULESCU

GREFIER : MIRON-CORNEL OLARU

Pe rol fiind soluționarea recursului formulat de recurentul-reclamant, **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** în contradictoriu cu intimatul-pârât **TRANCOTĂ DAN**.

La apelul nominal făcut în ședință publică au răspuns recurentul-reclamant, reprezentat de consilier juridic, cu delegație la dosar, și intimatul-pârât, reprezentat de avocat, cu împuternicire avocațială la dosar.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează instanței că obiectul pricinii este recurs împotriva sentinței civile nr. 2484/30.09.2008 pronunțate de Tribunalul București - Secția a IX - a în dosarul nr. 25569/3/2008 și faptul că *procedura de citare este legal îndeplinită*.

Intimatul-pârât, prin avocat, solicită încuviințarea probei cu cele două înscrisuri anexate întâmpinării.

Recurentul-reclamant, prin consilier juridic, arată că a luat cunoștință de actele menționate de intimatul-pârât, însă se opune încuviințării probei cu acestea, neavând legătură cu soluționarea cauzei și cu probatoriul reținut în acțiunea în constatare.

Curtea, deliberând, respinge proba solicitată de intimatul-pârât cu actele anexate întâmpinării, aflate la filele 17-18 dosar recurs, apreciind că aceste înscrisuri nu sunt concludente și utile pentru soluționarea cauzei.

Intimatul-pârât, prin avocat, la interpelarea Curții, precizează că își susține excepția tardivității acțiunii în constatare, invocată prin întâmpinare.

Nemaifiind cereri de formulat, excepții de invocat sau probe de administrat, Curtea acordă cuvântul pe recurs.

Recurentul-reclamant, prin consilier juridic, arată că acțiunea este întemeiată pe un probatoriu solid, pe același tip de probatoriu fiind admise alte acțiuni în cauze similare. O primă rațiune a respingerii recursului privește faptul că pârâtul vorbea de un alt profesor ce avea o atitudine de supraapreciere a civilizației occidentale, o astfel de opinie fiind de natură a duce la deschiderea unei acțiuni de informare a Securității și de cercetare a persoanei respective. Astfel, pârâtul, din punct de vedere subiectiv, dată fiind vârsta și pregătirea sa, nu avea cum să nu cunoască delațiunea sa și urmările acesteia. Cea de-a doua delațiune privește faptul că una dintre elevele sale făcea parte dintr-o familie de sectanți, ceea ce nu era cazul, pârâtul relatând Securității că eleva sa era îndoctrinată religios. Este vorba despre o delațiune pură, obișnuită, părinții elevei o educău în spirit religios, nefiind vorba despre un fanatism religios. În sentința recurată, în mod greșit instanța de fond a reținut și alte delațiuni pe lângă cele invocate de reclamant, care, prin acțiune, a invocat doar informațiile ce se încadrau în definiția legală. În mod eronat instanța de fond a reținut că delațiunile arătate nu se încadrează în prevederile art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 și în mod nejustificat instanța de fond a răspuns unor acuzații neaduse pârâtului. Prin sentința recurată, instanța de fond face o critică ce vizează însuși textul legal, o propunere *de lege ferenda* care nu-și are locul într-o hotărâre judecătorească. Solicită admiterea recursului, acțiunea fiind temeinic motivată, și, pe fond, reținerea calității de colaborator al Securității pentru pârât.

Intimatul-pârât, prin avocat, solicită admiterea excepției tardivității acțiunii, respingerea acțiunii ca tardivă și, în subsidiar, respingerea recursului ca nefondat. În ce privește tardivitatea, arată că a invocat acest aspect și la instanța de fond, art. 38 din Hotărârea nr. 1/2008 a CNSAS prevăzând că acțiunea în constatare se introduce în termen de 7 zile de la data adoptării notei de constatare. În speță, adoptarea notei de constatare a avut loc la 17.06.2008, iar acțiunea a fost înregistrată pe rolul instanței la data de 30.06.2008, peste termenul prevăzut. În ce privește recursul reclamantului, acesta este nefondat. Arată că se reproșează instanței că s-a raportat la principii de drept, însă în mod nejustificat, pentru că un judecător se poate raporta la principii de drept și la acte normative și apoi, concret, la situația de fapt. De asemenea, se reproșează aprecierea în mod greșit a probatoriilor, însă acesta a fost făcut de reclamantul CNSAS, el numai completându-l. În ce privește cazul familiei..... intimatul-pârât, prin avocat, citează din nota informativă și arată că el era profesor de liceu, iar fata în cauză era în clasa a III-a, deci nu putea fi eleva sa. În ce privește conținutul notei, arată că a precizat „copilul este în pericol”. Era în pericol dreptul său la educație, încălcat flagrant de tatăl fetei, o asemenea atitudine indignându-ne și azi, deci nu e de mirare că în anii '80 a fost la fel. În ce privește cazul nota informativă se referea la faptul că profesorul a făcut afirmații subliniind diferența dintre civilizația anglo-saxonă și civilizația latină, din punct de vedere istoric și cultural. Solicită admiterea excepției tardivității acțiunii în constatare și, în subsidiar, respingerea recursului ca nefondat, fără cheltuieli de judecată.

Recurentul-reclamant, prin consilier juridic, în ce privește excepția tardivității acțiunii în constatare invocată de intimatul-pârât, arată că sunt trei chestiuni de discutat. În primul rând, termenul prevăzut nu este un termen legal, nu e stipulat de OUG nr. 24/2008, ci apare într-un act administrativ de aplicare a ordonanței de urgență. Decretul-lege nr. 167/1958 arată că pot exista derogări de la principiul prescripției extinctive care curge numai în cazuri patrimoniale, excepția trebuind stipulată în norme egale cu acest decret-lege. În această cauză, pentru a fi aplicabil termenul de prescripție trebuia prevăzut în ordonanța de urgență, însă este un termen intern, care se referă la bunul mers al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor

Securității. În al doilea rând, norma respectivă nu mai este în vigoare, după modificarea OUG modificându-se și acest termen, care este de 30 de zile. În al treilea rând, se află în calea sa de atac, intimatul-pârât neformulând o cale proprie de atac, și nu i se poate îngreuna situația în propria cale de atac, excepția invocată de pârât fiind respinsă de instanța de fond, astfel că e inadmisibilă reiterarea ei în recursul reclamantului. În ce privește susținerile intimatului-pârât în combaterea recursului, acesta susține că eleva nu era eleva sa, deci, cu atât mai mult, nu era de datoria sa să informeze Securitatea și să semnaleze acel lucru. Dacă ar fi fost în sarcina sa, ar fi trebuit să sesizeze Inspectoratul Școlar. În ce privește cazul, dacă era o discuție filosofică între profesori, atunci de ce a semnalat acest lucru Securității, referindu-se la tenta politică a discuției.

Curtea pune în vedere intimatului-pârât, prin avocat, să precizeze admisibilitatea invocării excepției tardivității acțiunii, având în vedere că singurul recurs este cel declarat de reclamant.

Intimatul-pârât, prin avocat, arată că se pot reitiera toate aspectele de fond, dacă sunt pertinente și au legătură cu cauza. Este o excepție peremptorie care ar face de prisos judecarea recursului. Astfel cum a invocat și la judecata pe fond, conf. art. 137 C.p.civ., instanța de recurs poate studia excepția. Solicită amânarea pronunțării pentru a depune concluzii scrise.

CURTEA

Prin sentința civilă nr. 2484/30.09.2008 a Tribunalului București, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** în contradictoriu cu pârâtul **TRANCOTĂ DAN**, acțiune având ca obiect constatarea calității acestuia din urmă de colaborator al Securității.

Pentru a dispune astfel, instanța de fond a reținut mai întâi că, așa cum reiese din preambulul OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, prin adoptarea acestui act normativ s-a avut în vedere situația istorică și socio-economică dintr-o anumită perioadă, când statul român a fost pentru cetățenii săi, datorită conducătorilor, un instrument de limitare a vieții private precum și a celei publice. Instanța a apreciat că trebuie avută în vedere perioada menționată de legiuitor în ordonanță prin raportare la prejudiciile pe care atitudinea sau activitatea persoanei vizate le-a produs persoanei urmărite sau denunțate la organele securității.

Având în vedere modul în care este definit în art. 2 din OUG nr. 24/2008 colaboratorul securității, ca persoană care a ajutat o autoritate a statului să instituie un regim de teroare pentru cetățenii statului, activitatea pârâtului nu se poate considera că a fost de colaborare cu securitatea, reține tribunalul în argumentarea soluției sale.

E adevărat, arată aceeași instanță, că acceptarea pârâtului de a colabora cu o astfel de autoritate, precum și activitățile acestuia, sunt reprobabile și pot fi considerate în neconcordanță cu normele de bun simț și cele privind dreptul la o viață privată și intimă, dar, își pune judecătorul fondului întrebarea retorică, exista oare în acea perioadă recunoașterea unui astfel de drept sau a unor norme de bun simț? Într-o societate în care se trăiește permanent cu teama față de concetățean, teamă indusă de autoritățile statului, nu se poate vorbi decât despre bunul plac al

dictatorului și satisfacerea necesităților acestuia și a grupului de interese care îl sprijină.

Într-o astfel de societate, subliniază tribunalul, informațiile furnizate de pârât organelor de securitate nu sunt de natură a atrage calificarea acestuia ca și colaborator al securității, cât timp aceste informații nu au dus la îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Tribunalul a arătat că din actele dosarului nu reiese că respectivul profesor filogerman ar fi fost pasibil de o pedeapsă sau supus unei repercursiuni, iar în ce privește doctrina religioasă practică de familia din comuna Greci, din dosar reiese că pârâtul a informat securitatea referitor la faptul că fiica acestora nu era lăsată la școală datorită habotniciei religioase a tatălui, iar nicidecum că solicită aplicarea unei sancțiuni din partea autorității.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, solicitând modificarea ei în sensul admiterii acțiunii sale astfel cum a fost formulată.

În motivarea recursului său, reclamantul a învederat instanței de recurs că hotărârea tribunalului s-a întemeiat, în esență, pe aprecieri de ordin general, cum ar fi propuneri de lege ferenda, considerații asupra oportunității unor soluții impuse de legiuitor în această materie ori cu privire la modalitatea de popularizare a informațiilor despre trecutul recent al țării.

Or, astfel de considerațiuni nu sunt de natură a justifica respingerea acțiunii sale, în condițiile în care calitatea pârâtului de colaborator al securității se întemeia pe probe concludente.

Dacă s-ar reține motivarea instanței de fond referitor la nerecunoașterea în epocă a dreptului la viață privată sau referitor la inexistența unor norme de bun simț, cărora le contravine, potrivit tribunalului, conduita pârâtului, ar însemna ca voința legiuitorului să nu mai poată fi aplicată în nici un caz, pentru că în perioada comunistă nu se putea vorbi despre existența unor drepturi fundamentale și, prin urmare, nici încălcarea acestora nu ar fi fost posibilă.

Recurentul arată, în continuare, că legea nu cere dovedirea existenței unor urmări în privința celui vizat în delațiune, ci doar vizarea de către colaborator a existenței unor urmări, mai exact ca acesta să aibă reprezentarea urmărilor pe care delațiunea sa putea să le aibă. În plus, prin atitudine potrivnică regimului legiuitorul nu a înțeles doar o declarație explicită, dată de victima delațiunii, prin care acesta își exprima dorința răsturnării regimului, ci orice atitudine, printre care și „supraaprecierea civilizației occidentale”, care odată ce a ajuns la cunoștința autorităților comuniste ar fi putut duce la urmărirea informativă.

Prin întâmpinarea înregistrată la data de 17 februarie 2009, intimatul pârât **TRANCOTĂ DAN** a solicitat instanței respingerea recursului ca nefondat.

În susținerea poziției sale procesuale, intimatul a invocat, în principal, excepția tardivității formulării acțiunii în constatare. În acest sens, a arătat că adoptarea notei de constatare a calității sale de colaborator al securității s-a făcut în ședința CNSAS din 17 iunie 2008, iar acțiunea a fost înregistrată pe rolul primei instanțe în data de 30 iunie 2009, deci cu încălcarea termenului prevăzut de lege. Instanța de fond a respins excepția invocată și în fața sa, prin încheierea de ședință de la termenul din 16 septembrie 2008.

În subsidiar, pe fondul pricinii, intimatul pârât solicită menținerea soluției tribunalului, arătând că această hotărâre este motivată atât prin raportare la cele două fapte apreciate ca relevante de CNSAS, cât și cu privire la condițiile cumulative:

cerute de lege pentru încadrarea unei persoane în categoria de „colaborator al Securității”.

Referitor la profesorul de istorie, arată că nota sa în ce îl privește pe acesta nu poate fi considerată că aduce atingere libertății de exprimare, deoarece afirmațiile făcute în cuprinsul ei sunt vagi și nu permit identificarea vreunui comportament al profesorului ca opozant al regimului comunist.

Referitor la celălalt caz, intimatul pârât arată că atitudinea sa civică nu poate fi considerată ca aducând atingere libertății de conștiință, o astfel de atitudine a părinților față de copil fiind sancționată și în prezent de comunitate, școală și instituțiile statului.

În privința interpretării cerințelor cuprinse în art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008, intimatul apreciază ca eronată interpretarea CNSAS, potrivit căreia legiuitorul nu cere să fi existat repercursiuni împotriva persoanelor vizate, ci colaboratorul trebuie doar să fi avut reprezentarea urmărilor pe care informarea sa le-ar fi putut avea. Dimpotrivă, susține intimatul, legea cere ca informațiile furnizate să vizeze denunțarea activităților/atitudinilor potrivnice regimului totalitar comunist și să vizeze îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; or, din conținutul informațiilor furnizate de pârâtul intimat, nu rezultă *intenția* de îngădire a drepturilor fundamentale ale omului.

Examinând cauza sub toate aspectele sale potrivit disp. art. 304¹ C.pr.civ. și cu precădere prin prisma motivelor de recurs invocate, Curtea reține următoarele:

1. Abordând mai întâi excepția tardivității formulării acțiunii în constatare de către CNSAS, reiterată de pârâtul intimat prin întâmpinare, Curtea va respinge ca inadmisibilă invocarea ei, aceasta fiind invocată de pârât în recursul reclamantului, pârâtul neformulând recurs în legătură cu soluționarea pe fond a pricinii, cu atât mai mult cu cât excepția fusese respinsă ca nefondată printr-o încheiere anterioară soluționării fondului, încheiere pe care pârâtul nu a înțeles să o atace, fie și odată cu fondul.

Este real că, potrivit disp. art. 306 alin. 2 C.pr.civ., motivele de recurs de ordine publică „pot fi invocate și din oficiu de instanța de recurs, care însă este obligată să le pună în dezbatere părților”, însă instanța de recurs nu a considerat că acesta poate constitui un motiv de recurs, argumentarea tribunalului privind respingerea ca neîntemeiată a excepției tardivității fiind justă.

2. În considerarea dispozițiilor art. 3 lit. g din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității - text potrivit căruia „Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții:

.....
g) primarii, viceprimarii, *consilierii județeni*, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, consilierii locali” - ,
CNSAS a procedat *din oficiu*, în temeiul art. 5 alin. 1 teza a II-a din OUG nr. 24/2008, la verificarea calității pârâtului de colaborator al Securității.

În acest sens, s-a reținut că pârâtul se încadrează în ipoteza normei legale mai sus menționate, intrând în sfera de verificare a CNSAS, în considerarea candidaturii sale la funcția de Președinte al Consiliului Județean Mehedinți.

3. Potrivit adresei SRI nr. S/71650/22.05.2008 (f. 81 dosar fond), pârâtul Trancotă Dan figurează cu dosarul de rețea nr. 13.024/Mehedinți, predat CNSAS cu procesul verbal nr. 51.036/2002.

4. Nota de constatare nr. S/DI/I-945/09.06.2008, întocmită de Direcția de Investigatii a CNSAS (f. 65 și urm. dosar fond), coroborată cu fundamentarea acțiunii CNSAS, sintetizează activitatea de colaborator a pârâtului în raport de următoarele documente ale dosarului:

4.1. Cu prilejul recrutării sale de către organele de securitate, pârâtul Trancotă Dan a scris și semnat, în data de 17.07.1979, un *angajament olograf de colaborare* (f. 92 dosar fond), preluând numele conspirativ „DOBRIN”, angajându-se să furnizeze informații organelor securității statului „despre atitudinea ostilă a unor persoane cu care eu voi veni în contact, despre activitatea necorespunzătoare a tinerilor elevi din liceu, a unor fapte constatate de mine care pot aduce atingere securității statului, precum și a oricăror manifestări, acțiuni de natură să lovească în interesele statului român”.

4.2. Dintre numeroasele note informative ale pârâtului, doar două fundamentează acțiunea reclamantului, prin urmare examinarea instanței de recurs va viza doar aceste două note din totalul celor redată în Nota de constatare.

- Prin *Nota informativă din data de 18.01.1980* (f. 103 dosar fond), pârâtul a adus la cunoștința și în atenția organelor de securitate o discuție pe care a avut-o cu profesorul de istorie M.I., în prezența mai multor persoane, din care reiese că „în comportarea acestuia ar exista anumite idei neconforme cu realitatea. Numitul profesor a încercat să supraaprecieze (din motive sentimentale) civilizația anglosaxonă față de cea latină”.

- Astfel, prin *Nota informativă din data de 19.09.1980* (f. 98 dosar fond), pârâtul Trancotă Dan a informat organele de securitate cu privire la numitul I.D. care face parte dintr-o „sectă religioasă” și în a cărei familie există permanente neînțelegeri, divergențe care sunt în defavoarea fetei cuplului, aflată în clasa a III-a. Pârâtul a adus la cunoștința organelor de securitate faptul că „tatăl fetei, fiind sectant, încearcă să atragă fetița la participările de grup, de asemenea furnizează materiale (cărți) prin care încearcă să o convingă să facă parte din sectă”.

5. Redată fiind starea de fapt supusă examinării, urmează a se verifica măsura în care activitățile pârâtului se încadrează în sfera de aplicare a OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.

Potrivit disp. art. 2 lit. b din actul normativ pomenit, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

5.1. Din documentele invocate în paragrafele anterioare reiese în mod cert îndeplinirea primei cerințe, privind furnizarea de către pârât, organelor de securitate, de informații privind *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist*.

- Curtea apreciază că se impune mai întâi o clarificare a sintagmei subliniate mai sus, în condițiile în care pârâtul intimat îi conferă un alt sens decât cel împărtășit de instanța de recurs.

Astfel, prin activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist nu trebuie să înțelegem doar activitățile/atitudinile de dizidență manifestă, de opoziție

clar și neechivoc exprimată față de regimul totalitar comunist sau, mai mult decât atât, acțiunile concrete care urmăreau înlăturarea acestui regim.

Rațiunea principală a legii nu este de a scoate la lumină actele de rezistență/dizidență/opoziție la regimul comunist, ci de a permite aflarea adevărului cu privire, printre altele, la persoanele care au făcut posibil, prin colaborarea lor nesilită, controlul total asupra populației României, inocularea terorii și a sentimentului omniprezenței organelor de represiune în viața publică și privată a cetățenilor, în vederea perpetuării sistemului totalitar comunist.

Or, privind lucrurile din această perspectivă, a rațiunii și finalității legii, trebuie să ne raportăm la ceea ce autoritățile regimului comunist considerau că fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanele vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod absolut discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

■ În această ordine de idei, erau considerate potrivnice sau ostile regimului totalitar comunist orice acțiuni sau atitudini neconforme ideologiei oficiale, inclusiv, *factum notorium*, comentariile elogioase la adresa statelor occidentale/capitaliste, respectiv simpla apartenență la un cult religios, nici măcar prozelitismul, că să ne referim doar la atitudinile incidente în prezenta cauză în raport de cele două informații ale pârâtului.

Că așa stau lucrurile rezultă implicit și din însăși valoarea operativă a informațiilor, apreciată ca atare de către Securitate și concretizată în măsurile dispuse.

Astfel, pe nota informativă privindu-l pe profesorul de istorie M.I., ofițerul de securitate a făcut o notă în sensul că profesorul a și fost identificat la noua școală la care profesa (pârâtul menționând în notă că acesta a părăsit localitatea, „funcționând după toate probabilitățile ca profesor la o școală din municipiu”), iar nota informativă îndreptată „spre exploatare” către un anume ofițer.

De asemenea, pe nota informativă privindu-l pe numitul I.D., nota ofițerului surprinde interesul securității pentru informațiile furnizate, astfel: „sunt semnalate aspecte din care rezultă că se încearcă atragerea la activitatea sectantă. Se va da spre exploatare copia notei ofițerului ce răspunde de comuna Greci”. Aceeași notă poartă o dispoziție a lt. Col. Staiciu Marin „Verificați, vedeți din ce sectă face parte și ce cărți are”.

Cu privire la acest din urmă aspect, Curtea consideră că se impune a fi subliniat modul în care pârâtul formulează delațiunea, îmbrăcând-o el însuși în haina limbajului specific și încadrând forțat niște raporturi de familie în tiparele securității; astfel, libertatea religioasă, care include și dreptul părinților de a stabili ei înșiși religia pe care copiii lor să o urmeze, exercitarea acestui drept constituie în viziunea pârâtului „încercare de atragere a fetei la participările de grup”; la fel, asigurarea pentru propriul copil de cărți pentru educația religioasă a acestuia, astfel cum înțelege părintele să o facă, nu constituie, în viziunea aceluiași pârât, o expresie a unei relații firești tată-copil sub aspectul educației religioase, ci un prozelitism abuziv al tatălui în raport de copilul care, nota bene, nu avea nici 10 ani („furnizează materiale (cărți) prin care încearcă să o convingă să facă parte din sectă”).

Or, libertatea religioasă include, așa cum am arătat, și dreptul părinților de a stabili ei înșiși religia pe care să copiii lor să o urmeze, chiar dacă nu este cea agreată de stat, fără ca aceasta să constituie bigotism după cum o numește pârâtul

prin întâmpinare și fără ca părintele care dorește aceasta să fie considerat că își abuzează copilul.

Reținerea instanței de fond în sensul că „pârâtul a informat securitatea referitor la faptul că fiica acestora nu este lăsată la școală datorită habotniciei religioase a tatălui” nu are absolut nici o acoperire probatorie în conținutul notei informative.

Pretenția pârâtului că a dorit să ajute fetița care ar fi fost neglijată de părinți nu explică de ce s-a adresat pentru aceasta organelor de securitate și de maniera expusă mai sus.

În concluzie, Curtea opinează că informațiile privindu-i pe cei doi mai sus pomeniți se încadrează în ipoteza normei legale, constituind, în accepțiunea legiuitorului, *„activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist”*.

5.2. Urmează a analiza întrunirea celei de-a doua cerințe instituită de textul art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008, anume ca informațiile furnizate organelor de securitate să *vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului*.

■ În această ordine de idei, mai întâi trebuie lămurită divergența de interpretare a textului mai sus pomenit, mai exact a cerinței ca furnizarea de informații să *vizeze îngrădirea unor drepturi și libertăți*.

Pârâtul intimat apreciază că folosirea verbului „a viza” stabilește intenția (de îngrădire a drepturilor și libertăților fundamentale) ca definitorie pentru calificarea unei persoane drept colaborator al securității, pornind de la definirea în DEX a sensului figurat al verbului „a viza” ca „a avea ca obiectiv, a avea ca scop”.

Dacă ne-am rezuma la metoda gramaticală de interpretare a textului, concluzia pârâtului ar părea cea corectă. Însă rezultatul la care s-ar ajunge într-o astfel de interpretare gramaticală este contrazis de aplicarea metodei de interpretare istorico-teleologică, care conduce spre concluzia contrară.

Metoda de interpretare istorico-teleologică urmărește să explice înțelesul normei juridice prin luarea în considerație a împrejurărilor social-juridice care au stat la baza elaborării și adoptării legii, inclusiv dispozițiile din legile anterioare în domeniu, lucrările preliminare adoptării legii (proiectul inițial, discuțiile doctrinare și parlamentare).

Această metodă presupune stabilirea sensului unor dispoziții legale, ținându-se seama de finalitatea urmărită de legiuitor la momentul adoptării actului normativ respectiv, prin prisma contextului istoric din acel moment.

În această ordine de idei, reglementarea anterioară în materie, recte Legea nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, statua, în art. 5 alin. 3, că este colaborator al poliției politice comuniste „persoana care a furnizat sau a înlesnit transmiterea de informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii operativi, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist, *de natură să aducă atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului*”.

Această formulare nu doar că exclude cerința intenției în atingerea/îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale, dar nici măcar nu impune această finalitate, fiind suficient ca informările să fie susceptibile de a aduce o atare atingere.

De nicăieri din cuprinsul OUG nr. 24/2008 sau din preambulul acesteia nu rezultă o schimbare atât de radicală a opticii legiuitorului, o reconsiderare a sensului noțiunii de colaborator, reconsiderare care ar lipsi în mare măsură de substanță actul normativ, cel puțin în privința colaboratorilor securității.

De asemenea, nici în cuprinsul Deciziei nr. 51/2008 a Curții Constituționale nu se regăsește vreo apreciere de neconstituționalitate a Legii nr. 187/1999 din această

perspectivă, aspect foarte relevant cât timp singura rațiune a adoptării noului act normativ a fost aceea de a pune reglementarea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității în acord cu această decizie a Curții Constituționale.

Este real că, în procedura parlamentară de aprobare a OUG nr. 24/2008, la nivelul primei camere sesizate, Camera Deputaților, a fost propus și admis la nivelul Comisiei juridice, de disciplină și imunități, un amendament în privința art. 2 lit. b în sensul introducerii cerinței intenției, iar acest amendament a fost formulat, nota bene, nu pentru o eventuală clarificare a unui text interpretabil sub acest aspect, ci ca o modificare a soluției legislative.

Cum proiectul de lege de aprobare a ordonanței a fost aprobat tacit de Camera Deputaților, ordonanța a fost aprobată exact în forma adoptată de guvern, *deci fără invocatul amendament*.

La nivelul camerei decizionale, în Senat, amendamentele aprobate și care se regăsesc în textul legii de aprobare nu vizează art. 2 lit. b.

Prin urmare, însuși legiuitorul nu a considerat că forma adoptată de guvern ar impune cerința intenției pentru calitatea de colaborator al securității.

În lumina acestor considerente, Curtea apreciază că interpretarea corectă, urmărită de legiuitor este aceea ca informările să fi fost de natură a antrena pentru persoana vizată îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale.

▪ Revenind la situația concretă din speță, instanța de recurs consideră că cele două note informative ale pârâtului au fost de natură a aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor vizate.

Astfel, furnizarea acestor informații către organele de securitate a expus persoanele în cauză, unor consecințe negative pentru ei (dovadă neclasarea notelor informative, ci dispunerea „exploatării” lor), vizând îngrădirea următoarelor drepturi și libertăți fundamentale ale omului, consacrate legislativ în epocă astfel:

o *Dreptul la libertatea de exprimare* consacrat în

- art. 28 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor”

- art. 19 pct. 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, text potrivit căruia „(2) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică, sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa”.

o *Libertatea de opinie, a conștiinței și a religiei* consacrate în

- art. 30 alin. 1 și 2 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România. Oricine este liber să împărtășească sau nu o credință religioasă”.

- art. 19 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, text potrivit căruia „(1) Nimeni nu trebuie să aibă de suferit din cauza opiniilor sale”.

- art. 18 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, text potrivit căruia

„1. Orice persoana are drept la libertatea gândirii, conștiinței și religiei; acest drept implică libertatea de a avea sau de a adopta o religie sau o convingere la alegerea sa, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea, individual sau în

comun, atât în public cât și în particular, prin cult și îndeplinirea riturilor, prin practici și prin învățământ.

2. Nimeni nu va fi supus vreunei constrângeri putând aduce atingere libertății sale de a avea sau de a adopta o religie sau o convingere la alegerea sa.

3. Libertatea manifestării religiei sau convingerilor nu poate fi supusă decât restricțiilor prevăzute de lege și necesare pentru ocrotirea securității, ordinii și sănătății publice ori a moralei sau a libertăților și drepturilor fundamentale ale altora.

4. Statele părți la prezentul pact se angajează să respecte libertatea părinților și, atunci când este cazul, a tutorilor legali, de a asigura educația religioasă și morală a copiilor lor în conformitate cu propriile convingeri”.

o *Dreptul la viața privată*, consacrat în art. 17 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, potrivit căruia „Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixțiuni arbitrare sau ilegale în viața particulară, în familia, domiciliul sau corespondența sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei și reputației sale”.

▪ Instanța de fond a apreciat că încălcarea drepturilor „era înfăptuită de însuși statul de drept care, prin autoritățile și mijloacele de represiune obliga cetățenii săi la anumite conduite care în societatea de azi sunt considerate reprobabile sau condamnabile”, omițând însă că pârâtul, colaborator al securității, a reprezentat tocmai unul din instrumentele cu concursul cărora s-a realizat și perpetuat această represiune.

Considerațiunile generale ale instanței de fond cu privire la accesului publicului la dosar, cu privire la care însuși tribunalul reține că nu fac obiectul cauzei, cu propunerile de lege ferenda relativ tot la aplicarea principiului publicității, neavând nici o relevanță în cauză, nu vor fi analizate de instanța de recurs.

În lumina tuturor considerentelor expuse mai sus, Curtea apreciază recursul CNSAS ca întemeiat, astfel că - în temeiul art. 312 alin. 1 coroborat cu art. 304¹ C.pr.civ. - îl va admite și va modifica sentința recurată, în sensul admiterii acțiunii reclamantului.

Drept urmare, în baza art. 11 raportat la art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, va constata calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul Trancotă Dan, fiul lui Sabin și Nicolita, născut la data de 18.04.1954 în comuna Greci, jud. Mehedinți.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E**

Admite recursul formulat de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** împotriva sentinței civile nr. 2484/30.09.2008 a Tribunalului București, pronunțată în dosar nr. 25569/3/2008, în contradictoriu cu pârâtul intimat **TRANCOTĂ DAN**.

Modifică sentința susmenționată în sensul admiterii acțiunii formulate de reclamantul CNSAS împotriva pârâtul Trancotă Dan și, în consecință:

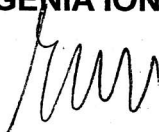
Constată calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul Trancotă Dan, fiul lui Sabin și Nicolita, născut la data de 18.04.1954 în comuna Greci, jud. Mehedinți.

Respinge ce inadmisibilă invocarea de către pârât a tardivității acțiunii introductive de instanță, în recursul reclamantului.

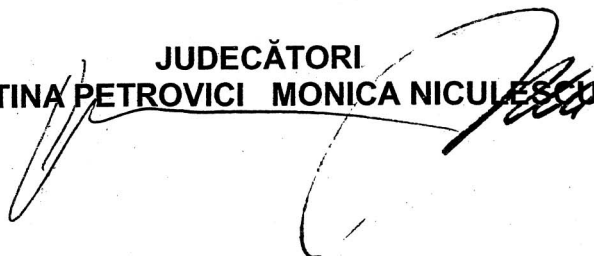
Irevocabilă.

Pronunțată în ședința publică din data de 6 aprilie 2009.

PREȘEDINTE
EUGENIA ION

JUDECĂTORI
CRISTINA PETROVICI MONICA NICULESCU

GREFIER
MIRON-CORNEL OLARU

Red./dact. 2 ex. MN/MN
Jud. fond - S. Vasilescu

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA

Prezenta copie fiind conformă
cu originalul aflat în dosarul
acestei instanțe Nr. 25569/3/2008

se legalizează de noi, la
GREFIER ȘEF,

19.06.2011

crut

adher-

neutru
irrevocabila